

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Nagyobb terjedelmű és hosszabb hirdetések ára szerinti a legkevesebb 500 forintnak felel meg. Bélyegdíj minden hónapban beletartozik.
Hirdetési vagy reklámot magában foglaló újságok ára 50 krajczár.
"Hírlap"-ban megjelent közlések minden példányt 30 krajczárért terjesztjük a kifizetés után. KUTASI I. Könyvnyomdája, valamint SZÉKELY MÁR H. Könyvnyomdája. Kéziratok visszaküldésére nem vállalunk felelősséget.

Kéziratok visszaküldésére nem vállalunk felelősséget.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre ..... 10 fr.-kr.
Fél évre ..... 5 fr.-kr.
Negyed évre ..... 2 fr.-kr.
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi és anyagi felelősséget nem vállal. Szerkesztő: Nagy-hatvan utca, 1004. szám, Debreczen, Magyarországon. A postahivatalban bejelentett. A postahivatalban bejelentett.

Előfizetési helyben:
TELEGDI K. LAJOS és FIJ. USA TNY KÁROLYY Könyvnyomdája. Kéziratok visszaküldésére nem vállalunk felelősséget.

Komédia.

Debreczen, jan. 16.

Nem először történt a szabadelvű pártban. Parturiant montes et nascitur ridiculus mus. A vezéregyházak sorba ellene nyilatkoztak a brutális véderő-javaslatnak s hadakozott ellene majd minden egyes szónok, kivéve a vöröskereszt főnökegyéb-jét: Iránka Imrét és a miniszterelnök követ fiát: Tisza Istvánt, hanem a vége, az az ismeretes megér, a ridiculus mus. Vagy körülírás nélkül kimondva, az, hogy a kormány párt elfogadta általános tárgyalás alapjául a véderő-javaslatot s hozzá még minden nagyobb riadalom, sőt szavazás nélkül.

Kacagni lehetne rajta, ha nem volna oly megdöbbentő, hogy a szabadelvű párt félelmetes nekigyürkőzése milyen nyomorúságos visszavonulással végződött. Megdöbbentő igazán, hogy az egyetlen Horváth Gyula kivételével, a ki a miniszterelnökkel szemben a maga részéről is fölvetette az állás kérdését, a parlamentnek ugynevezett kitűnőségei, a politikai közéletnek elsöndűlő szerepvivői gyerekes komédiát űznek a szavakkal és meggyőződésükkel. Hogy nagyhangú kitörésekkel fenyegetőznek először a maguk rab-szolgá táboraiban, de csak azért, mikép a Nagyrunk egy titkos intésére, egy csendes és figyelmet parancsoló kézmozdulatára eltűnjenek a fórumról, melyen oly kiabálva álltak. Eltűnjenek, mint a suszterinasok, mikor a csengettyű meghúzása után szerte futnak a fenyegető házmeister seprűje elől.

Naivság volt és nem egyéb, azt hiúni, hogy a szabadelvű párt mozgalmas tanácskozása valami üdvös célra fog vezetni. A mameluk-had jobban van dresszírozva még a község hadseregénél is. Erről fényes bizonyosságot tett njabban a teljesen eredménytelen fészélgés a véderő-javaslat ellen. Elmondották a Tisza hívei e javaslatról, hogy konfiskálja a nemzet jogait, hogy támadást képez az intelligens társadalom ellen, hogy tarthatatlan és elfogadhatatlan, de azért tartják és elfogadják általánosságban és tartani fogják s megszavazzák majd részleteiben is, mihielyt ugy akarják Tisza és Fejérváry, a

bécsi katonai pártnak e siralmas szerepet játszó famulusai.

Már eleve teljesen biztos volt erről a miniszterelnök. Mutatja ezt többek között az a jellemző intézkedése, hogy a pártja által még általánosságban el sem fogadott javaslatot egész lelki nyugalommal kezdte tárgyalatni a képviselőházban. Ugy lát-szik, nem tett egy cseppet sem a föl-szól-tól. Nem is számított rá, még a Horváth Gyula férfias szókimondása és a Hegedűs Sándor, Rakovszky István és a többiek kirohanása után sem, hogy komoly ellent-állás legyen az ő kipróbált mamelukjai kö-zött. Nagyon jól ismeri ő az embereit és oda se néz azon bhazafias keblek aggó-dásának, melyeket tizenöt esztendő óta megtanult elaltatni.

Jól meg volt fontolva az a büszke kijelentés, melylyel a miniszterelnök elő-állott, hogy ő nem játszik gyöngö kártyakkal. Talán el is volt már végezve akkor a kulisszák mögött, hogy a kártya-pakli osztatlanul megmarad a Tisza kezében, tromfostul, mindenestől.

Határozottan erre látszik mutatni az, a mit beszél a kormány német nyelvű hi-vatalos lapja, az, melynek utján Bécsesei és a külfölddel szokott beszélni a hatal-mas magyar miniszterelnök.

Nem lehet félreérteni azt, a mit a Lloyd körül különös hanguliyal Bécs felé, nehogy ott egy percig is kételked-jenek a Tisza mindenhatóságában. Először is hangsúlyozza a német nyelvű felhivata-lap, hogy a véderő-javaslat elleni kor-mánypárti oppozíció korántsem olyan veszedelmes, a milyennek első pillanatra látszik s ő megnyugtathatja a vi-lágot, mikép a magyar képviselőház a vé-gén mégis csak elfogadja ezt a javaslatot ugy, a hogy van. Sőt tovább megy ennél. Föltétlen biztonssággal állítja, hogy Tisza Kálmán, a ki a pártkörben fölvetette a kabinet-kérdést, ennek a törvénynek meg-szavazásánál nem éri be jelentéktelen többséggel, mert abban is csökkenését látja maga iránt a biza-lomnak.

No lám, tehát anyiban van a dolog, hogy a mameluk oroszánok kétrez-döngé-tése dacára Tiszáék és a Lloydék — a mi nem ritkán ugyanaz — nagy többségre

asszekurálták magukat a véderő-javaslat törvénygyűlésénél. Nagy többségre, mely-ből csak Horváth Gyula fog hiányozni, az egyetlen, ki nem játszik rut komédiát a meggyőződésével és nem nevezi meg-győgtatásnak azt, a mi csak egy-szerű felelés vagy tudatos félrevezetés.

Mert valóságban nem nevezhető más-aknak, mint a kormányzat azzal akar a párt száján mézes madzagot végig húzni, hogy csak nyugodjék meg a törvényjavas-lat eredeti szövegében az utolsó betűig, a mi pedig a magyar állam nyelvének tisz-teletben tartását illeti, arról majd gondos-kodik ő a kidolgozandó utasításokban.

Hisz éppen az a megdöbbentő, hogy még azokat az engedményeket sem akarják a katonák törvénybe foglaltatni, melyeknek megadására állítolag hajlandók.

Elementáris erővel fejtette ezt ki a képviselőház tegnapi ülésén Apponyi Albert gróf, ki még az ő nagy parlament-i sikerei között is egyikét a legnagyobbak-nak aratta a véderő-javaslatot általános-ságban is visszautasító hatalmas beszédé-vel, melynek megsemmisítő hatása volt a legmélyebb hazafiúi aggodás és a legnyo-morúságosabb partifegyelem közt szánalmatlan vergődő kormánypártra is. Hanem e hatás állandóságában még sem lehet bízni. Mint a klubban, ugy a Házban is szavazni fog a tömeg Tiszával, a si nem játszik gyöngö kártyával, de vakmerő kockát ját-szik a nemzet legszentebb jogaival és a magyar társadalom legvitalisabb érdekeivel.

— Országgyűlés. A képviselőház jan. 15. ülésén csak három szónok beszélhetett. Gromon Dezős honvédelmi államtitkár kezdte a vitát, s az önálló magyar hadseregről azt, a nyilatkozatot tette, hogy azt csak a távol jövőben látja. E nyilatkozat a honvédelmi al-lamtitkár ajkáról azért bir súlyival, mert előtte több kormányparti szónok ugy beszélt, mintha az önálló magyar hadsereget még a távol jövőben sem akarná látni. Ami Gromon további fejtegetéseit illeti, azok részben az önkéntesekre, részben a német nyelvre vo-nakoztak. Szónok tapasztalatokat hozott föl, melyeket a német nyelv ügyében mint bács-megyei főispán tett. Beszédét igen elegáns modorban adta elő, s a ház figyelemmel hall-gatta.

Utána Irányi Dániel tartott a külön had-sereg mellett nagyhatású szónoklatot. Beszé-deinek igen kiemelkedő mozzanatai voltak. — Kimondta, a magyar nemzet meg ha többé kerülné neki is az önálló magyar hadsereg,

mint a jelenlegi, szívesen viselné azt az áldo-zatot. Minden erveket, melyeket a külön had-sereg ellen felhoznak, nem tartja döntőnek, s meg van győződve, hogy a magyar nemzet egyértelműleg akarja a ma is ke-resztül vihetné a külön hadsereget. A kormány — ugymond — ne keresen ürü-gyeket, mikor az akarat hiányát akarja lep-gyezte, hanem német nyelvre vonatkozólag meg-egyezte, hogy a magyar ifju idegen nyelvvel beszélni ne legyen kö-zvetlenül a német nyelvvel szembe. De hogy rá-kényszerítessék idegen nyelvet, csak azért, hogy a tiszt vizsgát letehesse, s s égyenletesen nek tartja. Végül Irányi az ellenek zajos helyeslése közt utasítot-ta a vissza a Tisza István vádjait. Szégyenle-tes, ugymond, ha Magyarországon a német nyelv tudása nélkül tiszt rangot nem nyer-hetni el azon vádra, mintha az ellenek a nemzet szenvedélyeinek szításában lenné gyö-nörűséget, azt feleli, hogy a mit a nemzeti szenvedélyek és gyének szításában neveznek, az nem egyéb, mint a nemzet önzertének ebrészése. Szónok, beszédét a ház zajos eljenzéssel fogadta.

Utolsó szónok volt Pulszky Ágost, a ki igen hosszú beszédet mondott s ennek nagy része polemia volt Horváth Gyulával Apponyival és Horváth Boldizsárral; s az ellenek vala-hányszor szónok Apponyi és Horváth neveit kimondta, zajos eljenzésben tört ki. Szónok az érvelésben oly messze ment, hogy a német nyelv elleni agitácót azért róta meg, mert ez esetleg példát adhat a magyar nyelv elleni agitációra is. De ez ellen a több-ség sorából is, Horváth Gyula hevesea tiltakozott. Pulszky azzal végete beszédét, hogy a mai helyzetet a mohácsi vész előttivel hasonlította össze, a mit az ellenek is zajo-san helyeselt; amár nem abból az indokból, a mint azt a szónok akarta volna.

— Az egyetemi ifjuság a véderő javas-lat ellen. Az egyetemi ifjuság küldöttsége — mint már jeleztük — Orbán János joghallgató vezetés alatt Irányi Dániel országgyűlési képviselőnél tiszteleg. A küldöttség Irányi a függetlenségi kör helyiségében kereste fel, a hol Orbán joghallgató röviden vázolta az egyetemi ifjuságnek az ügyben tett eddigi lépéseit, a képviselő, illetve a függetlenségi párt támogatását kérte ki. Irányi Dániel készséggel megígérte, hogy a kérelmet teljesíteni fogja és intette a küldöttséget, hogy céljaiban tapintatos legyen és főleg ügyeljen arra, hogy mozgalma bizonyos elemek beleke-verésével el ne fajuljon. Megígérte, hogy az ifjuság mozgalmának vezetésére ő maga fog valakit megnevezni, a miért is kéri a küldöt-tséget, hogy őt holnap a lakásán felkeresse. Mig Irányi beszélt, a körben jelen volt képvise-lők mindannyian kijöttek és üdvözölték a küldöttséget, a mely Irányi jóakarattal megkö-szönve, harsány eljenzés között távozott és a Sándor-utcai Pongrácz féle vendéglőbe ment,

A „DEBRECZENI” TÁRSZÁJA

Őszi ködben.

I.
Őszi ködben kelnek árnyak —
Eltemetett lázas vágyak.
Virágok, rég' színe vesztve,
Elhervadva, elfeledve.
Kéj, szerelem anyni álma...
Ha az mind valóra válna!
Ősz van, őszi ködben járok —
Káprázat csak a mit látok.
II.
Ködképek a mik össze folynak
És szívemre álomolnak,
Hazudva még a boldogságról
— Mit elragadt messze távol...
Az őszbe még egy sugárt lópvá,
Egy régi dalt halkán zsongva —
Egy régi dalt, refrainje: szerelem
Mi haszna már, késő nekem!
Gróf Vay Sándor.

Miért állott meg a Kősi malma?

Irta: Derecskey Agoston.
— Ajánlja a derecskei dörök szíves figyelmébe. —
Hát bizony Szoboszlón is megessett az a csúfság, hogy elébe vágott Derecske lassu kis folyójára a Kállóra malmot építtetett. Ott

a Kádár-halom felé felszorították a vizet s a hol egykor gyöngyöt kerestek és találtak, ott most nagyon sokan gyémántjokat vesztették el. Hogy többet ne említek, ott van a Szőke Rózi, meg a Bagdi Margit esete. Szegény Barna Gerő holttestét is ott találták meg az alsó zsilip mellett; a Bagdi Margit kőkeny szeme kergette ezt is a halálba... Ma már csak pusztá helye áll a malomnak. A „rossz malom-gát” korhadat fái ha szólni tudnának, de sok titokról lehallgatna a lepel. Hol egykor annyi vig ajak kacajja hallatszott, most szárcsak s vad ludak tanyája az. Néha dördül el itt egy-egy vadász fegyvere s ilyenkor a szárnnyasok egész serege kóvályog a nádas fölött, csend ül az egész tájon, olyan nema minden, mint a kebel, melyből kihalt már minden érzemény. Bezzeg nem így volt ötven évvel ez előtt, mikor a Kálló vizén ott állott a szép vízi malom. A két habok ugy csókoltgatak a parti virágokat, mint ifju vőlegény szerele-sének ajakát. Most már még a Kálló is ki-száradt — megijedt a szabályozástól.

Ötven évvel ezelőtt nagy lakoma volt itt, a malom felszentelését ülték meg. No hiszen lett is aztán lótas-futás erre a hirre Dóriában. Férfiak kipredrett bajusszal jöttek mentek, s mindeniknek szemében a harag és szégyen hétágu vasvillája állott; a vászonpétség pedig rontott-bontott a mi csak keze ügyébe akadt. Valami hat ezer csupor, 1700 fazék és vagy két ezer fakanel hirdette az asszonyi harag szörnyű voltát. Sőt a dörök összeesküvést is forraltak, melynek az volt a célja, hogy a derecskei malmot Sz. György éjszakáján mol-nárosról együtt ellopják, — s ide hozzák a Kősire.

Ugy estenden már vagy husz szeker ge-rundiumokkal ellátva megállott a kántor háza előtt, belől ittak előre a medve bőrére, kívül pedig a nép zajongott és káromkodott, hogy mikor mennek már a malomért. E válságos pillanatban érkezett oda Nagy Bálint bácsi. — Csend legyen a jobb és baloldalon — kiálta. A zaj csillapulni kezdett. Ő pedig egy rögtönzött emelvényről, két esküdt ember válláról így szól a néphez: — Dóriának színe, java! te hozzád szólok, a ki tudod hogy mi a becület! Az a veres hagyomány rágódó Derecske malmot építetett a Kállóra, s így a mi böcsületünknek azok előtt vége van! De ha még az ősi virtusnak csak egy lendeszemnyi része is van azon a lóján belől, — csináljátok meg azt, a mit én mondok. — Halljuk! halljuk!
— Építsünk mi is egy malmot a Kősire! Egetrázó „eljen” hallatszott. Sapkák a légbé ropultak, egyik ölekezett, másik czuppanós csókotk osztogatott, a harmadik örö-mében káromkodott. Hogyne, nagyobb ész kellett ehez, mint Amerika felfedezéséhez. Bálint bácsit egyesült erővel emelték a magasba, de örömkömben elefejtették megtartani, s ő nem-zetes testével egy perc múlva a földön ta-lalta magát. Egy hónap mulva már járt a Kősi malma!
S most jött a bosszu. Le kell főzni a derecskeiket: meg kell hívni a felszentelésre az egész vármegyét.
S ugy lett a miként beszéltek!
Gyönyörű vasárnap reggel van Dóriában, ma van a szentek-szentjének ünnepe: feltá-madás, megdicsőülés ünnepe, nagy ünnep, mert a vármegye esküdtje ma érkezik meg a hol-napi nagy ünnepélyre! A kupak tanács hatá-rozata folytan, melyben miután kimondatott, hogy Dória határáról a hagyma ezennel ex-

pedig a nép zajongott és káromkodott, hogy mikor mennek már a malomért. E válságos pillanatban érkezett oda Nagy Bálint bácsi.

— Csend legyen a jobb és baloldalon — kiálta. A zaj csillapulni kezdett. Ő pedig egy rögtönzött emelvényről, két esküdt ember válláról így szól a néphez:

— Dóriának színe, java! te hozzád szólok, a ki tudod hogy mi a becület! Az a veres hagyomány rágódó Derecske malmot építetett a Kállóra, s így a mi böcsületünknek azok előtt vége van! De ha még az ősi virtusnak csak egy lendeszemnyi része is van azon a lóján belől, — csináljátok meg azt, a mit én mondok. — Halljuk! halljuk!
— Építsünk mi is egy malmot a Kősire! Egetrázó „eljen” hallatszott. Sapkák a légbé ropultak, egyik ölekezett, másik czuppanós csókotk osztogatott, a harmadik örö-mében káromkodott. Hogyne, nagyobb ész kellett ehez, mint Amerika felfedezéséhez. Bálint bácsit egyesült erővel emelték a magasba, de örömkömben elefejtették megtartani, s ő nem-zetes testével egy perc múlva a földön ta-lalta magát. Egy hónap mulva már járt a Kősi malma!
S most jött a bosszu. Le kell főzni a derecskeiket: meg kell hívni a felszentelésre az egész vármegyét.
S ugy lett a miként beszéltek!
Gyönyörű vasárnap reggel van Dóriában, ma van a szentek-szentjének ünnepe: feltá-madás, megdicsőülés ünnepe, nagy ünnep, mert a vármegye esküdtje ma érkezik meg a hol-napi nagy ünnepélyre! A kupak tanács hatá-rozata folytan, melyben miután kimondatott, hogy Dória határáról a hagyma ezennel ex-

communicáltatik (az igazi dörő most csak sub szür eszi a veres hagymát) Bálint bácsi fo-gadta az esküdtet!

Bandériummal fogadták s elibe mentek a Kősi partjág.

— Sorakozz — kiálta Bálint bácsi por-felleget vevén észre a határon, — jön a nem-zetes esküdt uram! Ti pedig értsetek meg, hogy mikor én beszélni fogok, kiki tele torok-kal tartozik ezt kiáltani, hogy „eljen.” S nem bizván a dörök emlékező tehetőségében, e kér-dést intézé hozzájuk: mit fogtok hát kiáltani? Lett erre olyan ordítás, hogy az esküdt lovai megbokrosodtak s a tekintetes vármegye kül-döttét egyenesen a Kősibe igyekeztek vinni. Elibe, elibe fiuk! kiálta most Bálint bácsi.

A lelkesült lovakat sikerült megfékezni. Leszállott a kocsirol az esküdt. Bálint bácsi kikent bajusszal megállt előtte, hogy el-mondja a tiszteletes uram által készített be-szédét.

Nemzetes Csengő Bálint uram! (Rosz ómen, még az esküdt is Bálint) Eljen! El-jen! Hátra nyújtja Bálint bácsi a pipáját hogy hallgassanak, de a dörök azt híven, hogy ez jel az erősebb eljenzésre, ujult erővel kiál-tották, hogy: eljen!

Bálint bácsi pedig megfeledezve nemes küldetéséről, rögtönzött egy olyan dóriai hiszekegyet, hogy az esküdtnek szeme szája ellállott, s aztán hogy magát a nagy zavarból kimentse, nyakába borult az esküdtnek, s csak annyit tudott mondani:

Esküdt uram, jöjjön hozzám vacsorára. A dörök elérékenyvede néztek a két férju ölekezését, s aztán lassu léptekkel meg-indulnak hazafelé. Bálint bácsi az uton két lyukkal hátrább tette a nadrág-csattot s ök-lével valami láthatatlan alakot fenyegetett. A

a hol az egyetemi tanács... a küldöttség vezetője elmondta Irányi választást...

Kinevezések a honvédségnél... a magyar kir. honvédségnél a következő kinevezéseket közli...

A porosz trónbeszéd... a porosz országyűlés ünnepélyes megnyitására Vilmos császár és király trónbeszéde...

Az állami tisztviselők kívánsága... az állami tisztviselők régi óhajta már a szolgálati pragmatika...

Különös természetű van a magyar embernek... Ha valami nagy öröm éri, egy nagyot iszik rá...

rint beleráznán magát a nadrágba... a Kósi elmondása... a Kósi elmondása...

Balassa Bálint... Történelmi beszély... Irta: Dr. Bayer Ferencz.

Balassa Bálint... De ezért bosszút is állott a török rajtatók... a Kósi elmondása...

Külföldi hírek... Botrányok Párisban... a kamara folyosóján heves szóváltás folyt...

A Bataille... a Bataille... a Bataille... a Bataille...

Férjem, bízzál! - Fiam halj meg! - A querearái dráma leleplezése... A W. Tagblatt egy madridi barátja...

Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint...

Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint...

Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint...

Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint...

eredeti okiratokkal... a Miksa császár gyermekkorára óta haláláig a nyakán viselt...

A hitves levele... Veracruz, 1866. jun. 18. Miksa! Délután 4 órakor érkeztem...

Par pillanat múlva hajóra kelek... Isten, ki végtelen jóssággal kormányoz és vezérel mindeketek...

Befejezem e sorokat... Befejezem e sorokat, hogy neked Isten-hozzát mondjak...

— Addig tehát, mond a fejedelem... Addig tehát, mond a fejedelem, míg ügyeket jobbra fordul...

Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint...

Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint...

As anya levele... Bécs, 1866. decz. 1. Kedves Miksa fiam!

Kedves Miksa fiam! Gondokkal elteleve válaszolok nov. 6-án kelt Chapultepec-ben kelt leveledre...

Isten meg fog menteni... Isten meg fog menteni, világságával a földszálat fölrühazva téged...

HELYI HIREK.

Közbeszólásért támadja meg Debreczen I. kerületének nagyérdemű képviselőjét... Thaly Kálmánt a „Bp. Hp.” tárczája...

— A gőgönző... A gőgönző... A gőgönző... A gőgönző...

— Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint...

— Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint...

— Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint... Balassa Bálint...

törzsrészesvény... határozta, a... a nyája és módja... a végéig egy... a látat, mely... a 50.000 frt... a irányuló... a gárnak... a összekötése... a Azon eszmét... a vidéke Nyire... a sék össze... a ezen nagy... a a vármegye... a központjával... a sek, a közgy... a leutette, hogy... a a rendelkezés... a hozzájárulása... a nyának köze... a bez szükséges... a tanácskozás... a javaslattal... a melynek első... a lasztott meg... a Szinh... a viden jeleztek... a község, a... a töltötte a szin... a nézőter is... a Több előadás... a kezdetben jelt... a jobban kidom... a dolgokat pró... a előkőn a kif... a mindig új... a kukat. Tessel... a thuziamussal... a csónak dalt... a komponistát... a darabokban... a Megemlítjük... a játszotta Gab... a tudott lenni... a czer Nina, K... a A darab 9... a vigjátékkal... a dani. Kérés... a kesző-vendég... a tervezve s mi... a színhazi biz... a e nagyérdemű... a óta buzógók... a nyira unalm... a nyári színház... a Mily szerenc... a sajat telente... a játék-helyisé... a a maga neve... a kóndó nyá... a engedélyét... a dihatna a... a vagy kutyak... a nemesebb ir... a közönség iz... a pedig, a min... a vállalkozás... a a szerződte... a ján fog ar... a jövőre Debrec... a nem? Hegy... a terekőv és... a rosunkban... a szinészé... a „Zsidó h... a mazandó ir... a előnyösen is... a nitott egy e...

kérdi a barát... lott haját hon... — Julia... viszonz a két... tekintetét a... már annak se... tek mely göd... gy leszek, me... hova anygól... óh en jó any... dal engem is... — Kis... vigasztalja... megsegít az... — Igen... mal nem rége... bácsit akartu... mondta, hogy... szeretted. De... tudott fölkel... zolték; azt... sóba tették, s... onnan egy k... jel aludtunk... kem, menjek... ajtót. En sok... zott; itt a be... tam s bejött... én jó leszek... — És azzal... barátunk, és... — Az a sa... panaszos köz... a baráton; s... ható rimánk... ne izzé maga... bad ura aka... galatra elhat... jába veszi...

törzsrésztét jegyezzen és miután a vasutnak Polgártól leendő tovább vezetése el van határozva, a vasut tovább vezetésének irányát és módjait a legelőször érintkezhetőség végett egy bizottságot küldjön ki. A közgyűlés elfogadta az állandó választmányi javaslatát, mely szerint Szabolcs megye közönsége az 50.000 forint értékű törzsrésztét jegyezésére irányuló kérelmet megtagadja, mert Polgárnak Debreczenenél való vasuti összeköttetése megyei érdeket nem képvisel. Azon eszmét azonban, hogy Polgár község és vidéke Nyiregyházzal vasut által csatoltassék össze és ez által Szabolcsvármegyének ezen nagy kiterjedésű és termékeny vidéke a vármegye közigazgatási és kereskedelmi központjával szorosabb összeköttetésbe hozassék, a közgyűlés örömmel üdvözölte és kijelentette, hogy egy ilyen irányú vasut készítését a rendelkezésére álló erőnek megfelelő anyagi hozzájárulással támogatni fogja. E vasut irányának közelebbi meghatározása, a kiépítéshez szükséges pénzürről beszerzése felett való tanácskozás és a további teendőkre nézve javaslatokkal egy küldöttség bízott meg, a melynek elnökeül Zoltán János alispán választották meg.

Színház. „A válás után” (a mint röviden jelezte) már hetszerep ment s a vásári közönség, a bérletszűnet daczára, szépen megtöltötte a színházat. Az új arculatot mutató nézőtér is jól mulatott a darab mőkáinak. Több előadás után — természetesen — a kezdetben jelentéktelennek látszó részletek is jobban kidomborodnak, így tegnap is jól kivitt dolgokat produkáltak színeszeik, a kik — előlön a kifogyhatlan jökeüvű Locsareknével, mindig új és új dolgokkal gazdagítják játékaikat. Tessenek megfigyelni, mily jól eltalált entuziazmussal hallgatja az első felvonásban a csónak dalt Püspöki, vagy mily jól játsza a komponistát Andorfi. Több próbával más darabokban is lehetne ilyesmit produkálni. Megemlítiük, hogy ezuttal Ellinger Ilona játszotta Gabrieltet s ebben is igen kedves tudott lenni. Jók voltak — persze — Kaczér Nina, Rónaszéki és Péchi Kálmán. A darab 9 órára véget ért. Jövőre egy kis vigjátékka, vagy monologgal kellene megtölteni. **Kérdés a direktor urhoz!** Micsoda enekesné-vendégszereplések vannak legközelebb tervezve s mily ujdonságokra számíthatunk? Egy színházi biz. tag. — **Szikszay József**, városunk e nagyérdemű polgára, tudvalevőleg régi idők óta buzgólkodik a felett, hogy a nyáron anynyira unalmas Debreczen társas élete egy nyári színházi évad alkottásával felvirágoztassék. Mily szerencse, hogy szándékolt, más megint példán fog arról meggyőződhetni, hogy lehet-e jövőre Debreczenben sikeres nyári idény, vagy nem? **Heggyesi Gyulának**, társulatunk fiatal, de törekvő és tehetséges tagjának — ki városunkban oly rövid idő alatt lett kedvelt színészé — holnap lesz a jutalom-játéka, a „Zsidó honvéd.” cz. darabban. A jutalmazandó iránti szíveskedjék Alföldy Karoly, előnyösen ismert helybeli tánczmester, betanított egy előadandó markotányostant.

czot, melyet Sulinka Mari, Tájékerti Berta, Tájékerti Ida és Heggyesi Gyuláné, tehát a legszébb kardalósok fogják leiteni. — **Bianka** kamarai enekesnő a m. kir. opera tagjának első hangversenyi állomása lesz Debreczen. Azután Arad, Temesvár, Szabadka, Kassa, Pozsony és talán Pécs következnek.

Tegnap a legkedvesebb színházi esték egyikét élük át, mint a modern francia drámanak is legkedvesebb korszaka az, a melyben vitriol helyett illatszerezes fiaconból öntöttek a szellemet. **Sardou** „Jó barát”-ai, és „Utolsó level”-e, **Feuille** „Szerencsétlen ifjú története”, melyeket ez idén is láttunk, e kedves korszakból valók, ugyszintén a „Tündér újak” is, mely tegnap — a **Békessy** és **Rózsika** jutalomjátékai — telt bérletszűneti házat varázsolta elő. Az előadás teljes sikerrel constatalható, a miben (természetesen) segít ségére volt a színtársulatnak a vendégszereplő **Békessy Irma** k. a., nemzeti színházi tag, a jutalmazandó nővére is. A két kisasszony a művészetben mindenesetre — **ikerest** — **ver** **Békessy Irma** valamivel magasabb, de meg van a hasonlóság arcban, kedélyben és a játék előnyében, sőt még — hibáiban is. Ha **Békessy Rózsika** megteszi a „Thurán Anna” hőrtőnjelenetében, hogy imáját a legszenvedélyesebb kitöréssel hangján, kiáltozva mondja el, ez az eléak temperamentumból folyik. **Békessy Irma**nál is e közös sajtáságból, hogy a játékek hevében éppen egy a csembajára csap, épp oly idegesen mozgatja ujjait és épp oly sebesen beszél (látuk mindezt tegnap) mint a nővére **Békessy R.** néhány vonást igen jól adott vissza **Helén** jelleméből, de jobban játszott volna — **Menewille** marquisnő. Az üres, piperkőcző szerepében a vendégművésznő lépett fel, s az apró hibákat leszámítva éppen a kellő színézzel és a jellem komikai fuvallata daczára is szépen és előke ően játszott. Szívesen látónok a színpadon még egy-kétszer. A vetélytársnők jelenetében, **Hernance** varro termében, pompásan duzzogott, vagdakozott, bőkölt és lenézett s mindebben kitűnő partnerre talált **Rónaszéki** és **Békessy** (Bery asszony) a kit e jó humoru jelenetért nyílt színből hívták és erősen megtapsoltak. Mindkettő elegánsan öltözködött. A két nővér élénk temperamentuma különben magával állított ragadni az egész személyzetet **Eleg** kifogástalan összejátek volt, a melyből kiemelni való **Mándoki Béla**, a ki **Kerbrian** **Richard** megjátszásának nehéz feladatát szépen megoldotta. A szerzetremelő s nem is éppen nagyon ifjú hebegőnek fiatal leányt kell meghódítania s ez a hebegés még ifjú és csinos személyesítőkre nézve is a komikusáá lételem veszemlyével jár, **Mándoki** diskret volt, az ezen szerepnek pikáns mellékzét köleszőző vonás alkalmazásában s éppen nem volt túrhútelten szerelmes **Dicséret** érdemelnek **Lászné**, **Kaczér Nina**, **Vedress**, **Molnár** és **Péchy**, kis szerepekben **Tájékerti Berta**, **Dorsay Lia** és **Palotai**. Hogy fogadták a jutalmazottat? Volt két szép koszorú (az egyik Szabadkáról érkezett) s két gyönyörű bokretta, de ezenkívül annyi taps és kihívás (a második felvonás után **öt ször is**), a minőt rég nem hallottunk. Ez és a bérletszűnet s a nem sikerült jutalomjátékok daczára teltház is arra mutatnak, hogy a közönség nem osztja azon elhatározásokat, a melyek következtében a kedves művésznő távozik tőlünk. A tegnapi est után talán még lehetne ezen segíteni! (r. a.)

Meghosszabbított szüidő. A helybeli ev. ref. egyház leánynevelő intézetében azon körülmény miatt a **karácsonyi szüidőt** meg kelle hosszabbítani, oly lefolyást mutat, mely reményt nyújt arra, hogy a tanítás néhány nap mulva megkezdhető, de még holnap 17-én nem. Mikor jöhetnek a növendékek izkolába, arról a t. cz. születek s az érdekelteket, kellő időben fogja értesíteni az igazgató.

Jack a jégen. Javában folyt városunk egyik jégpályán a korcsolyázás, a midőn egy delután négy óra felé — honnan? senki sem tudja, senki sem látta, de ott termett, lábain **Halifax**-korcsolyával, egy alacsony, kék kabátos, czilinderes, rőt szakállas idegen, ki ellente ügyes korcsolya produkcióival vonta magára a jelenlévők figyelmét, senkivel sem beszélt, csak egy mellette lévő s kissé barátságosabb külsejű idegennel s csak a **his** angol (értsd a cseh) nyelven. Talán valakinek a je lenlévők közül megsughatta, különben nem tudódott volna ki, mivel ki sem ismerte őket, hogy ez a relytélyes idegen **Jack** a **has fel** **met szó!** Pillanat alatt az összes jelenlévők között eiterjedt azon rémületes hír, hogy **Jack**, a jelenlévő szép hölgyek közül **ketőt** áldoztatni szemetel ki. „Kérem uram, hány óra van?” kérde a hölgyek udvarlóik-tól. „Felöt” volt a válasz. „Jaj, már soká maradtunk!” Jo estét. „Kezeit csókolom” — és több, másféleként variált kifogásokkal igyekeztek a hölgyek rémületét elrejtetni, és rövid negyed óra alatt a jégpálya és löcra üres lett. Csak később derült ki, hogy e nagy rémület okozója egy **ártatlan** zenetanió volt. Több bátorságot szép hölgyek!

Megrendszabályozott végrehajtók. Számos oldalról nyílvauult óhajnak tett eleget **Dr. Gajzagó Béla** debreczeni járásbíró, midőn a bírósági végrehajtók működési körét megrendszabályozta. Általános volt eddig a panasz, hogy a végrehajtók nem rendezett hivatalos óraja miatt, az egyes ügymenetek kivánt gyorsasága szenvedett s az ügyfelekre érzékeny és káros, gyakran helyre nem hozható károsodás származott. Most a rövid idő alatt is oly nagy érdemeket szerzett járásbíró ur, hivatalos órákra utalta a végre-

hajtókat azoknak díj viszonyait is rendezte, a minek méltán örül az ügyvédi kar, de ezzel együtt a nagy közönség is.

Névnep. Antal napja van holnap. Ez alkalommal névünnepeket ülik meg **K. Tóth Antal**, **Szepessy Antal**, **Mayer Antal**, **Vass Antal**, **Rickl Antal**, **Szabó Antal** urak és mások. Sok szerencsét kívánunk s azok, a kik gratulálni akarnak, mint a névnapok alkalmával rendezés, ugy most is szívesen fogadják figyelemzetésünket!

A depr. ev. ref. egyh. tanács tagjainak kiegészítése czéljából az 1889-ik évi február 1—2 napjaira lévén közgyűlésileg a választás kitűzve és a választásra jogosítottak névsora az egyházi számvevői hivatal által már össze lévén állítva, ezennel mindazok, kik egyházi adójukat az 1887. évi decz. 31-ik napjáig befizették, választói jogosultsággal bírnak, figyelemzetnek, hogy a választó irodában hivataloslag bírók névjegyzékét az egyházi irodában folyó évi jan. 20-ikáig megtekinthetik és felszólalási jogukat igéybe vehetik. Debreczen, 1889. január 12. **Szűcs István**, egyházi főgondnok.

A kórházról. A depr. városi kórházban a ma napon 117 beteg fekszik, a kik közül számosan jobboldal felben vannak. — **Sáskai J.** akit tegnapelőtt verés közben oly súlyosan sebesítettek meg, hogy sebében még ugyanazon éjjel meghalt, ma boncoltatták fel s a boncolás után ma d. u. el is temették. — **Juhász Krisztina** 19 éves cseledeány, aki, mint napokban jelezte, petróleummal leöntve öszszegéette magát, súlyos égési sebébe ma reggel meghalt.

Szakelőadás. Vasárnap d. e. 10 órakor **Guzmán Dénes**, a kormány által kiküldött philoszofia-biztos, szak-előadást tart a városbáza nagy tanácstermében.

Találattal a péterfia végén két kisebb lyukas — látszólag lakat — kulcs egy nagy kulccsal összekötve szintén egy hosszú kapu kulcs. Tulajdonosaik az I. ker. kapitányságnál — igazolás után — atvehetik. Találattal továbbá a színházi támlásszek jobb oldali 5 ik sorában, tegnapelőtt este az előadás után, egy csinos esernyő. Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti ugyanott a jegyszódnél.

Kortéskedő pinczér. Városunk egy-leteinek életében az új alkalmával szokott a legelénkebb mozgalom megindulni, tisztújítások, leszámolások stb. tárgyában. Hanem olyan élénkség, olyan tüzes mozgalom, mint az ujonnan szép sikert szerzett debreczeni pinczér egytelnél jelenleg van, az párját ritkítja! Valóságos harcztot viv egymással az a két ellenpart a mely pártállást foglal el, **Glück Adolf** és **Elsner Henrik** mellett. Mind a kettő azt akarja, hogy az ő választottja legyen a pinczér egytel ügynök, állásalá bizony nagyobb évi jövedelem jár, mint egy magasabb állami hivatalnoknak. Az egyik jelölt **Glück Adolf** tiszteletére, a kiről kartársai ugy vélekednek, hogy igyekvő, magyar erzelmu ember, meg kortésnót a is van forgalomban, (!) a mely így hangzik:

Glück Adolf lesz az ügynökünk, Elsner Henrik nem kell nekünk Henne van a mi reményünk, Vele küzdünk, erte élünk, Eljen Glück Adolf!

Minden igaz szívű pinczér Szave csak Glück Adolfért vér, Magyar szive, magyar lelke, Egyetlennek nagy reménye Eljen Glück Adolf!

Szeretet van ő hozzája, Eg áldása szálljon rája, Megválasztjuk s ő ügynökünk, S mivel Elsner nem kell nekünk, Eljen Glück Adolf!

No, de az Elsner-pártiak éppen ily jó véleményvel vannak a magok jelöltjéről s majd eldől, ki az erősebb mert a kortéskedés még most a legjobban folyik hétfőn, a kísértetek orájában, ejjeli két órakor ér véget, midőn a választás fog megtartatni. Máskor egyéb dolgok van a pinczér uraknak.

UJ „SZÓZAT”

Vesd meg hazádat óh! magyar, De rendületlenül, Így léssz erős, mint sok jeles, Ki a magasban ül.

Eredj világgá! Mindenütt Várhat szerencse rád; Bölcsen teszd ha elcserepsz Ily nyelvet, ily hazát.

E föld az, hol bohó apák Rajongó vére folyt, Ez, melyhez eddig minket egy Illuzió csatolt.

Művelt slovakot, hős oláht Vad Árpád írt veri, Itt nyert csatát barbár Hunyad (Miért nem Czillei?)

Szabadság — csitt! Ez volt a leg-Bolondabb gondolat; Szerencse, hogy sok elveszett A bűnös harc alatt.

A „Bolond Istók” legújabb számából vesszük át a fenti verset, mely oly hatalmas szatirja a ma uralkodó szellemnek. Arányi e költeménye széles körben méltó feltűnést keltett, aminek egyik kifejezése az Arányi Emilihez intézett következő levél: Alulírottak olvastuk a „Bolond Istók” mai számában Uj „Szózat” cz. költeményet. Meg nem állhatjuk, hogy e szép költeményet szemben, mely felér egy hazafias tettel, ki ne fejezzük elragadtatásunkat. Hazafias üdvözléttel Budapest, 1889. január hó 12. Apponyi Albert, Grünwald Béla, Horiászkó, Kovács Albert, Tomcsányi László, Veszter Imre, Potoczki Dező, Doda Béla, Fenyvessy Ferencz.

Am itt vagyunk: higgadt, okos, Megtisztult nemzedék, Istennek hála: törve bár, De élőkódve még.

S kiáltjuk hozzád, búzke sas, Szerényen: Ime lásd, Egy ezred évi tévedés Kér meghunyászkodást!

Bocsásd meg oh! hogy annyi sziv Ontott hiába vért, És annyi megtört, megszakadt Egy méltatlan honért.

Beláttuk már, hogy ész, erő Úgyesség, akarat, Haszon nélkül sorvadnak el Egy fikció alatt.

Még jönni kell, még jönni fog Egy jobb kor, melyre mind — Ki nem dühögő gyázmagyar — Nagy ehesen tekint.

Vagy jönni fog, ha jönni kell Hatalmas Szakrament, S a merre kardját csörteti Lesz áldás, béke, csend.

S a sár, hol nemzet sülyed el, Oly lágy kor, mint a vaj, És miillóknak akjain Kél nagyszerű kaczag!

Vesd meg hazádat óh! magyar, De rendületlenül, Így léssz erős, mint sok jeles, Ki a magasban ül.

A nagy világ előttd áll, Elj ott, ha élni kell, Mert itt, jegyzed meg bús magyar, Nincsen számodra hely!

Arányi Emil.

Közgazdaság.
Gabnaárak. (Budapest terményfőzsde jan. 15.) Buza tavaszra 7,45 pénz, 7,47 áru, buza őszre 7,58 pénz, 7,60 áru. Tengeri juniusra pénz. — áru, tengeri jul. — aug. szeptemb.—októberre. pénz. — áru, új tengeri 1889. máj.—jun. 5,05 pénz, 5,06 áru. Zab tavaszra 5,28 pénz 5,30 — áru, zab őszre — pénz. — áru.

Apró cseprő.
— Nem kell megenni. Vendég: Korcsmáros! — Korcsmáros: Tessenek parancsolni! — Vendég: Nézzé csak, mennyi csontot adtak ehhez a borjustilthöz. — Korcsmáros: Kérem alásan, az nem baj! — Vendég: De bizony baj, mert... Korcsmáros: Már hogy volna az baj; a csontokat nem kell megenni, tessék ott hagyni a tányéron, nem alkalmatlanoknak azok senkinek sem.

Emlékezz' rám!... — Sonett. — Ha majd eléred egykor boldogságot, — Mit a nagy Isten adjon meg nekéd! — S mik szíved laktak: a reményeket, A vágyakat mind teljesülve látod;

Ha minden percz új kéjt, új üdvöt áraszt S nem létsz, nem érressz mást, csak örömet, Mely tárhova még, untalan követ S tán vegre már a sok gyönyör kifáraszt:

Akkor, akkor óh! jussak én eszedbe, Hisz' téged oly nagyon szerettelek Megvetve is, utálva és felelvé!

Emlékezz' rám! S óh, lány sirass meg engem, Ki annyi sokszor megkönyöztelek, — Ki általad boldogtalanná lettem! — Kulcsár Ferencz.

— Milyen hosszú legyen a szecska? Minél apróbb a szecska, annál gyorsabban eszik az állatok a kihasználás és az emésztés rovására. A lovaknak való szecska rövidebb legyen mint a marháké; legyen tehát 1 1/2—2 1/2 cm. a szalma minősége szerint. A fölötté rövid szecsának a lóra azon rossz hatása van, hogy a gyors evés miatt nem keveredhetik hozzá elég nyál és gyomornedv s a gyomrot igen hamar megtölti. E mellett a rövid szecska előállításával sokkal többé kerül, mint a hosszú. A szarvasmarhának való szecska 1 1/2—4 cm. hosszú legyen. Az igen rövid szecska a szarvasmarhának azért nem jó, mert mindjárt az első lenyelés után a száraztű gomorba jut és így az emésztési folyamatot zavarja. A szecska etetésének a szarvasmarhánál különben is az a czéja, hogy a répadara és más koncentrált eledel ne fogyasztassék el túlságos moshosszával. A szalma stb. tápértéke a szecska-vágás által nem fokoztatik és a szalmának vagy szénának egészszen etetése sokkal célszerűbb, különösen ha a takarmány kevés vagy drága.

Debr. színház.

Holnap, csütörtökön 1889. január 17-én páros bérletben, **Heggyesi Gyula** jutalom-játékául:

ZSIDÓ HONVÉD.

Énekes vigjáték 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő **Gáspár Imre** Fiedő **Kulcsár Imre**

